

rośliny owadożerne

Roślina mięsożerna
Z Wikipedii

Roślina mięsożerna (roślina owadożerna) - roślina zdolna do chwytania i pobierania z ciał ofiar potrzebnych jej składników. Ofiarami są drobne zwierzęta, głównie owady i skorupiaki.

Są to rośliny przeprowadzające fotosyntezę, ale rosnące na glebach ubogich w azot i inne pierwiastki potrzebne do prawidłowego rozwoju, to głównie te związki zdobywają poprzez trawienie ciał zwierząt.

Do chwytania i trawienia służą im specjalnie przekształcone liście. Mogą one przybrać postać między innymi dzbanków, pułapek zatrząskowych, lepów.

Przedstawiciele

- * rząd: dzbanecznikowce
 - o rodzaj: dzbanecznik
- * rząd: wrzosowce (wg systemu Reveala - rząd kaptownicowce)
 - o rodzaj: Darlingtonia
 - o rodzaj: kapturnica
- * rząd: rosiczkowce
 - o gatunek: aldrowanda pęcherzykowata
 - o rodzaj: muchołówka
 - o rodzaj: rosiczka
- * rząd: jasnotowce
 - o rodzaj: pływacz
 - o rodzaj: tłustosz

* * *

W świecie przyrody rośliny od zwierząt odróżnia między innymi fakt iż są one samożywne. Oznacza to, że wykorzystując dwutlenek węgla (CO₂), wodę i inne substancje oraz energię słoneczną same potrafią wyprodukować sobie pokarm. Ale są miejsca gdzie podłoże nie ma wystarczających ilości substancji, które rośliny potrzebują do tego procesu. Są to na przykład tereny podmokłe, bagienne, gdzie odczyn gleby jest kwaśny (to znaczy pH jest poniżej 7). Czy to oznacza, że nic tam nie będzie rośło? Otóż nic bardziej mylnego. Są rośliny, które w procesie ewolucji tak przystosowały się do tych nie w pełni korzystnych warunków, że potrafią przetrwać. Otóż istnym fenomenem w świecie flory są rośliny owadożerne. Są to rośliny rosnące na glebach ubogich w azot i inne pierwiastki, posiadają zdolność chwytania i pobierają potrzebne im pierwiastki z ciał ofiar. Najczęściej ich łupem padają owady i skorupiaki. Trawiąc ich organizmy uzyskują właśnie związki azotowe i fosforowe, które potrzebne im są do prawidłowego rozwoju. Istnieje około 600 gatunków roślin owadożernych. Jednak z racji, że nie są ze sobą spokrewnione nie ma jednej grupy systematycznej. Systematyka roślin owadożernych:

rośliny owadożerne

Aby w ten sposób móc zdobywać pokarm rośliny te musiały się do tego jakoś przystosować. Przekształceniu uległy głównie liście. I tak niektóre z nich posiadają liście w postaci dzbaneczków. Są to przeważnie pnącza a dzbaneczki czasem są zawieszane na dużej wysokości (np. *Nepenthes malampora* dochodzi do 40 m). Spotkać można także u niektórych gatunków dzbaneczki chwytne, które są zagrzebane w ściółce. Taki dzbanek zbudowany jest w ten sposób, że w jednym miejscu ścianka wydłuża się tworząc wieczko. Na jej spodniej stronie znajdują się służące do wabienia ofiar gruczoły miodnikowe. Rośliny te wykazały się także sprytem umieszczając te gruczoły także na spodniej stronie kołnierzyka. Zmusza to owady do przechylenia się ku dołowi i wtedy wpadają w pułapkę. Na dnie dzbanka gromadzi się sok trawienny a owad po prostu się w nim topi. Następnie ulega strawieniu. Aby zapobiec gniciu ciał ofiar wraz z sokami trawiennymi wydzielany jest kwas mrówkowy zapobiegający temu.

Inne rośliny, np. muchołówka, łapią owady za pomocą pułapek. Ząbkowana blaszka liściowa jest w tym przypadku organem chwytным. Leży niemalże na samej ziemi a zgina się wzdłuż nerwu głównego. Owady wabione są przez czerwone gruczoły trawienne, które umiejscowione są na górnej powierzchni blaszki liściowej. Kiedy owad usiadzie na liściu, drażniąc tym samym włoski wrażliwe na dotyk (roślina wykluczyła możliwość przypadkowego podrażnienia i bezcelowego zamykania pułapki w ten sposób, że klapka zamyka się dopiero po dwukrotnym podrażnieniu włosków), wtedy klapki liściowe zamykają się i owad znajduje się w pułapce. Następnie owad zostaje spłaszczony przez zaciskającą się blaszkę liściową oraz wydzielają się soki trawienne. Z reguły trawienie trwa kilka dni, ale zdarza się także, że dokonuje się to w ciągu kilku tygodni.

Bardzo ciekawą pułapkę wykorzystuje pływacz zwyczajny występujący w wodach stojących, stawach i rowach. Roślina wytwarza pułapki w postaci miniaturowych (o średnicy 2mm) pęcherzyków wypełnionych wodą, które pokrywają liście. Otwór każdego pęcherzyka zamknięty jest wodoszczelną klapką, która otwiera się do środka. Dotknięcie włosków znajdujących się po zewnętrznej stronie klapki powoduje otworzenie się pęcherzyka. Ofiara wówczas zostaje wręcz wessana do środka i tam ulega rozłożeniu. Wydzielające się soki w wyniku rozkładu wchłaniane są przez włoski znajdujące się wewnątrz pęcherzyka.

Jeszcze inne rośliny chwytają swe ofiary za pomocą tzw. lepów. Wydzielają one lepłą substancję o miodowym zapachu, której krople są niczym rosa. Słodka ciecz wabi owady, które się do niej przyklejają. Próbuąc się uwolnić owady drażnią włoski, które zginają się do środka i przyciskają do blaszki liściowej. Gruczoły trawienne wydzielają enzymy i ciało owada jest trawione.

Rośliny owadożerne fenomenalnie przystosowały się do zdobywania pokarmu w niekorzystnych warunkach, w jakich przychodzi im egzystować. Przypatrując się im bliżej, sposobowi ich działania, można by stwierdzić, że posiadają swoistą inteligencję.

* * *

Muchołówka:

Hodowla:

rośliny owadożerne

Nasłonecznienie

Roślina preferuje dużą ilość światła dlatego zalecane jest miejsce przy południowym oknie, dzięki temu roślina pięknie się wybarwi.

Podlewanie

Należy zapewnić stałą ilość wody w podstawce, najlepiej około 2 cm (dotyczy okresu wzrostu). Podleamy roślinę wodą bez nawozów! Najlepiej z filtra odwróconej osmozy, przegotowaną (studzoną!) lub deszczówką - tylko z czystych terenów.

Wilgotność otoczenia

Wysoki poziom wilgotności zapewni podlewanie, ale wskazane jest również zraszanie. Nie róbmy tego jednak w godzinach gdy najmocniej świeci słońce i używajmy takiej wody, jakiej używamy do podlewania. Roślina wymaga dobrego wietrzenia, ale bez przeciągów.

Temperatura latem

Roślinę hodujemy w temperaturze pokojowej - 20 do 30°C.

Temperatura zimą

Zimą trzymamy w temperaturze 1 - 10°C. Okres spoczynku dla rośliny.

Nawożenie

Nigdy nie nawozimy roślin owadożernych. Ich korzenie nie są przystosowane do pobierania nawozu i zbyt wysokie stężenie azotu w podłożu pali je. Wystarczy co jakiś czas dać im jakiegoś owada (mogą go także same złapać). Nie trzeba dokarmiać roślin w okresie zimy.

Przesadzanie

Roślinę przesadzamy co 2 - 3 lata do podłoża składającego się z torfu, piasku i perlitu w proporcjach 4:2:1. Nie stosujemy zwykłej ziemi do kwiatów, gdyż zawiera ona dodatek nawozu, który może spalić roślinom korzenie.

Rozmnażanie

Sadzonki liściowe, nasiona, podział dorosłych kępek roślin, sadzonki z pędów kwiatostanowych.

Kwitnięcie

Na wiosnę, na pedzie kwiatostanowym kilka delikatnych małych kwiatów.

Okres spoczynku

W tym czasie należy ją umieścić w pomieszczeniu, w którym będzie miała dostęp do dużej ilości światła, a w którym temperatura utrzymuje się pomiędzy 1-10°C. Roślina powinna mieć w tym czasie tylko lekko wilgotne podłoże - w żadnym wypadku nie powinna stać w wodzie. Minimalny czas okresu spoczynku to 4 do 6 tygodni, może on jednak trwać nawet trzy miesiące.